

Oripään kunnan kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja

Oripään kunta 27.11.2024

- Kotoutumishjelmaa koordinoivat Oripään kunta ja Loimaan kaupunki yhteistyössä Auran ja Pöytyän kuntien kanssa
- Yhteyshenkilö Oripäässä: Kirjastonjohtaja Siru Kainulainen, siru.kainulainen@oripaa.fi, puh 044 762 5311

Kotoutumislain kokonaisuudistus (KOTO24)

Uuden kotoutumislain tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Lain tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

Laki kotoutumisen edistämisestä uudistetaan niin, että se ottaa huomioon eduskunnan edellytykset kotoutumisen edistämisestä ja muuttuneen toimintaympäristön. Uusi laki korvaa nykyisin voimassa olevan samannimisen lain. Uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa.

Uuden kotoutumislain mukaan kunnassa tulee olla 1.1.2025 alkaen tarjolla kotoutumishjelma eli laissa säädetyt kotoutumisen alkuvaiheen palvelut. Kotoutumishjelma tulee lisäksi olla kuvattuna asiakirjaksi. Kotoutumishjelman järjestäminen sekä kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja ovat jatkossa ELY-keskuksen kanssa laaditun kuntaan ohjaamista ja kotoutumisen edistämistä koskevan sopimuksen lisäksi edellytyksenä kotoutumislain mukaisten korvausten maksatukselle kunnalle.

Oripään kotoutumishjelman mukaiset palvelut toteutetaan seudullisena yhteistyönä, jossa palvelut keskitetään Loimaalle. Ensivaiheen opastus toteutetaan kunnassa, joka ohjaa sekä työnhakijat että muut maahan muuttaneet Loimaan kaupungin palvelujen piiriin. Monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta vastaa tällä tietämällä Turun kaupunki.

Kotoutumisen alkuvaiheen järjestäminen ja vastuut tiivistetysti

Seuraavat maahanmuuttajien kotouttamiseen liittyvät tehtävät tulevat Loimaan kaupungin hoidettaviksi, kuten on sovittu kuntien välisessä Yhteistoimintasopimuksessa maahanmuuttajien kotoutumisen järjestämisestä Loimaan seudun toiminta-alueella (Oripään kunnanhallitus 11.11.2024):

- maahanmuuttajien yleinen ohjaus ja neuvonta
- alkukartoituksen laatiminen
- kotoutumissuunnitelman laatiminen työvoiman ulkopuolisille asiakkaille
- maahanmuuttajien palveluohjaus
- asumisen järjestäminen kotoutumislain piirissä oleville sekä kuntapaikan saaneille maahanmuuttajille
- muu kotoutumista edistävä asiakastyö
- verkostotyöskentely paikallisten toimijoiden kanssa kotouttamisen edistämiseksi
- kotouttamistoiminnan suunnittelu ja kehittäminen yhdessä Auran kunnan, Pöytyän kunnan ja Oripään kunnan edustajien kanssa.

Työnhakijoiden kotouttamisen järjestää käytännössä Loimaan kaupunki, jonka kanssa on sovittu erikseen myös muiden lakisääteisten työllisyyden lähipalvelujen hoitamisesta (Oripään kunnanhallitus 11.11.2024). Muita kotoutuja-asiakkaita koskevista tehtävistä huolehtii Loimaan maahanmuuttokoordinaattori. Maahanmuuttajien ohjauksessa suomalaisen yhteiskunnan omakieliseen perehdytykseen (yhteiskuntaorientaatio) hyödynnetään työllisyysalueen yhteistyötä.

Lisäksi Loimaa hallinnoi Maahanmuuttajien moniammatillista ryhmää, johon Oripäällä on mahdollisuus saada edustajansa vuoden 2025 alusta Auran ja Pöytyän kanssa. Vuoden 2024 loppuun asti toimii suppeampi seudullinen yhteistyöryhmä, jossa myös Oripäällä on edustus Auran, Pöytyän ja Loimaan lisäksi. Molempien yhteistoimintaryhmien tarkoitus on edistää maahanmuuttajien kanssa työskentelevien osaamista ja asiantuntemusta sekä tiedonkulkua seutukunnissa, joiden työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut hoidetaan Loimaalla. Moniammatillinen ryhmä edistää eri alojen yhteistyötä kotoutumisen toiminnoissa. Se palvelee verkostoitumista maahanmuuttajan kunnan, muiden seutukuntien ja palvelut tarjoavan kunnan välillä sekä mahdollistaa kotouttamistoiminnan monialaisen suunnittelun ja kehittämisen.

Kotoutumisohjelma on laadittu yhteistyössä muiden Varsinais-Suomen kuntien asiantuntijaryhmän, Seudullisen yhteistyöryhmän ja Loimaan maahanmuuttokoordinaattorin kanssa. Sen toteutumista seurataan yhteistyössä. Kotoutumisohjelmaa kuvaava asiakirja hyväksytetään Oripään hyvinvointilautakunnassa ja kunnanhallituksessa. Kotoutumisohjelmasta viestitään mahdollisimman kattavasti.

Tarkemmat kuvaukset kotoutumisen järjestämisestä ja vastuista

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §), jotka hoitaa Loimaan kaupunki

a. Kuvaus palvelusta

Asiakkuuteen tulevan henkilön osaaminen ja kotoutumisen tarve sekä mahdollinen monialaisten palveluiden tarve arvioidaan mahdollisuuksien mukaan heti ensimmäisellä tapaamisella tai asiointikerralla. Jos tämä ei ole mahdollista, palvelutarvetta voidaan kartoittaa tarkemmin seuraavilla asiointikerroilla.

b. Vastuutaho

Kotoutumispalveluista vastaava virkailija työllisyyspalveluissa hoitaa työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin.

Kotoutumispalveluista vastaava henkilö, esimerkiksi maahanmuuttokoordinaattori, hoitaa työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin.

c. Yhteistyö

Työnhakija-asiakkaita ja työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita palvelevat asiantuntijat voivat keskustella asiakkaiden palvelutarpeista ja elämäntilanteista, ja suunnitella asiakkaille oikea-aikaiset ja mielekkäät palvelupolut. Yhteistyö hyvinvointialueen, maahanmuuttajan kunnan ja muiden toimijoiden kanssa lisää mahdollisuuksia palvelutarpeen arvioinnin onnistuneeseen toteutukseen.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §), jonka hoitaa Loimaan kaupunki

a. Kuvaus palvelusta

Työvoimapalveluissa kotoutumissuunnitelma laaditaan työnhakijana oleville kotoutumissuunnitelmaan oikeutetuille asiakkaille. Kotoutumissuunnitelmassa käydään läpi asiakkaan taustaa ja sovitaan esimerkiksi kielelliseen alkukartoitukseen osallistumisesta ja mahdollisella kokoaikaisella kielikurssilla aloittamisesta. Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia myös esimerkiksi työkokeiluun hakeutumisesta tai muusta työllistymistä edistävästä toimenpiteestä.

Työvoiman ulkopuolisille asiakkaille kotoutumissuunnitelman laatii maahanmuuttokoordinaattori. Tällöin otetaan huomioon vahvemmin myös asiakkaan perheen kokonaistilanne. Paikkakuntaakohtaisiin palveluihin tutustuttaminen on tärkeää kotoutumista edistävää toimintaa.

Työvoimapalveluiden työntekijät tekevät yhteistyötä palvelut tarjoavan kunnan työntekijöiden kanssa etenkin pakolaistaustaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kohdalla. Työvoimapalveluissa tehtävään kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan tarvittaessa mukaan maahanmuuttokoordinaattori, jotta asiakkaan tilannetta voidaan pohtia yhdessä.

Jos maahanmuuttajalla on monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa arvioitu olevan monialaista yhteistyötä ja työllisyys-, koulutus-, sosiaali-, terveys- tai muiden kotoutumista edistävien palveluiden yhteensovittamista edellyttävä palvelutarve, tehdään hänelle monialainen kotoutumissuunnitelma tarpeelliseksi katsottujen yhteistyötahojen kanssa.

b. Vastuutaho

Työvoimaviranomainen vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työnhakijoille ja palvelut tarjoava kunta vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille.

Työvoimaviranomainen, palvelut tarjoava kunta ja hyvinvointialue laativat monialaiset kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä.

c. Yhteistyö

Yhteistyötä toteutetaan tiedottamalla, suorilla kontakteilla ja yhteistyöryhmissä.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §), jonka hoitaa Loimaan kaupunki yhteistyössä työllisyysalueen kanssa

a. Kuvaus palvelusta

Työllisyysalueella on suunnitelmissa toteuttaa yhteisiä hankintoja, sillä saman äidinkielen tai hyvin osaamansa kielen omaavia osallistujia on haastavaa saada tarpeeksi suuria ryhmiä kasaan kunnassa. Myös hybriditoteutuksia ja tulkkien käyttämistä on suunniteltu, jotta välimatkat eivät muodostu ongelmaksi. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio voidaan myös toteuttaa osittain tai kokonaan itseopiskeluna toimittamalla kotoutuja-asiakkaalle

audiovisuaalista tai kirjallista materiaalia, jos omakielistä ryhmää ei saada kasaan, jos tulkkia ei löydy tai jos asiakkaan opiskelunvalmiuksien katsotaan mahdollistavan itseopiskelu.

Kunnassa on sekä työnhakija-asiakkaita että työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita, jotka hyötyisivät monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta. Kaikki kohderyhmät eivät välttämättä hyödy täysin samoista sisällöistä ja toteutustavoista.

Yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan mahdollisuuksien mukaan niin varhain kuin mahdollista, mieluiten palveluprosessin alkuvaiheessa, tai asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

b. Vastuutaho

Työllisyysalue on vastuussa siitä, että työnhakija-asiakkaille on tarjolla yhteiskuntaorientaatiota.

c. Yhteistyö

Kotoutumiskoulutusten kanssa tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä. Työllisyysalueen puitteissa vastuukunta Turku suunnittelee tarjoavansa yhteiskuntaorientaatiota työllisyysalueen kuntien asiakkaille.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §), jonka hoitaa Loimaan kaupunki

a. Kuvaus palvelusta

Kotoutumiskoulutukset on kilpailutettu ELY-keskuksen toimesta ja Turun työllisyysalueella käytetään jäljellä olevia optioita ainakin vuonna 2025. Lähipalveluissa työskentelevät työllisyyspalveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat kielelliseen alkukartoitukseen, jonka jälkeen koulutuksista vastaavat keskitettyjen palveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat oikeisiin koulutusjonoihin. Kullakin työvoimapolitiisella koulutuksella on vastuuasiantuntija työllisyysalueen keskitetyissä palveluissa, joka tekee opiskelijavalinnat koulutukseen ja vastaa koulutukseen liittyvistä tapahtumista siellä olevien opiskelijoiden osalta. Asiakkaille lähetetään kirjeellä kutsut kotoutumiskoulutukseen ja aloitusajankohdan lähestyessä kouluttaja on aloittajiin yhteydessä puhelimitse.

Työvoimakoulutusta järjestää tällä hetkellä Arffman Finland Oy.

Kielitaidon päättöttestaus tullaan toteuttamaan keskitetysti hankituissa kotoutumiskoulutuksissa koulutuksen päätteeksi.

b. Vastuutaho

Työvoimakoulutuksista vastaa TE-toimisto. Kotoutumiskoulutukset muille kuin työnhakijana oleville kotoutujille järjestää maahanmuuttokoordinaattori yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

c. Yhteistyö

Yhteistyötä toteutetaan saatujen kokemusten perusteella, kilpailutuksen puitteissa ja yhteistyöryhmissä.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä ja jotka hoitaa Loimaan kaupunki

a. Kuvaus palvelusta

Yleensä asiakkaat ohjataan kielelliseen alkukartoitukseen. Asiakkaan kertoessa täydestä luku- ja kirjoitustaidottomuudesta hänet voidaan myös lähipalveluissa ohjata koulutukseen. Luku- ja kirjoitustaidottomien kielikoulutusta järjestää tällä hetkellä Loimaan Evankelinen Opisto.

b. Vastuutaho

TE-toimisto ja maahanmuuttokoordinaattori.

c. Yhteistyö

Yhteistyötä toteutetaan tiedottamalla, suorilla kontakteilla ja yhteistyöryhmissä.

6. Kotoutumishojelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta), jonka hoitaa Loimaan kaupunki

a. Kuvaus palvelusta

Kotoutumishojelman aikainen ohjaus ja neuvonta hoidetaan joko työllisyyspalveluiden tai maahanmuuttokoordinaattorin johdolla.

b. Vastuutaho

Työllisyyspalveluiden osalta TE-toimisto ja muiden osalta maahanmuuttokoordinaattori on vastuullinen järjestäjä.

c. Yhteistyö

Yhteistyötä toteutetaan tiedottamalla, suorilla kontakteilla ja yhteistyöryhmissä.

7. Muut kunnan järjestämisvastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kotoutumishojelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämisvastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

Näiden palvelujen osalta tehdään kehitys- ja suunnittelutyötä sekä palvelut tarjoavassa kunnassa (Loimaan kaupunki) että mahdollisuuksien mukaan maahanmuuttajan kunnassa (Oripään kunta). Lisäksi toimitaan keskinäisessä vuorovaikutuksessa.